

Ім'я користувача:
Біомед Наталія Сергійчук

ID перевірки:
1016044974

Дата перевірки:
04.01.2024 12:17:09 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
04.01.2024 17:28:56 EET

ID користувача:
100002440

Назва документа: Hryshchuk_KR

Кількість сторінок: 22 Кількість слів: 4006 Кількість символів: 32954 Розмір файлу: 203.00 KB ID файлу: 1015742760

36% Схожість

Найбільша схожість: 7.96% з Інтернет-джерелом (<https://ucap.io/staluj-rozvytok-shho-cze-chomu-cze-vazhlyvo-ta-do-ch...>)

36% Джерела з Інтернету

593

Сторінка 24

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

13

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»

Інститут біомедичних технологій

Кафедра мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Розробка та супровід пермакультурних проєктів»

на тему: «ПЕРМАКУЛЬТУРНЕ ГОСПОДАРСТВО, ЯК ЕЛЕМЕНТ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ»

Студента 1 курсу, групи *EK-22-1-M-fbmt*
спеціальності 101 «Екологія»
Грищука Андрія Володимировича
ППП - повністю

Керівник к.б.н., доц. Сурядна Н.М.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____
_____

м. Київ – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПЕРМАКУЛЬТУРНЕ ГОСПОДАРСТВО, ШЛЯХ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯК ЕЛЕМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ..	5
1.1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ.....	5
1.2. ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ПЕРМАКУЛЬТУРИ.....	8
1.3. СТРУКТУРА ТА ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ ДОСЯГНЕННЯ ПОСТАВЛЕНИХ ЗАДАЧ.....	9
РОЗДІЛ 2. ГРАНТОВА ЗАЯВКА «СТВОРЕННЯ ПЕРМАКУЛЬТУРНОГО ГОСПОДАРСТВА, ЯК ЕЛЕМЕНТУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ»	11
2.1. АНОТАЦІЯ.....	11
2.1.1. Актуальність проекту.....	12
2.1.2. Діяльність в межах проекту.....	12
2.1.3. Можливість фінансування проекту з інших джерел та партнерські організації.....	14
2.2. ОПИС ПРОЕКТУ.....	15
2.2.1. Проблема, на вирішення якої спрямовано проект.....	15
2.2.2. Мета проекту.....	15
2.2.3. Завдання проекту.....	15
2.2.4. Цільова аудиторія проекту.....	15
2.2.5. План реалізації проекту.....	16
2.2.6. Результати реалізації проекту.....	17
2.2.7. Інформаційний супровід проекту.....	18
2.2.8. Діяльність після виконання проекту.....	18
ВИСНОВКИ.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21

ВСТУП

«Ми підійшли до критичного моменту в історії Землі – часу, коли людство має визначитися зі своїм майбутнім. У світі, який стає все більш взаємозалежним і вразливим, майбутнє одночасно є як загрозливим, так і багатообіцяючим... Ми повинні об'єднатися, щоб розвивати надалі глобальне стає суспільство, що базується на пошані до природи, універсальних правах людини, економічній справедливості і культурі миру...» (Преамбула, Хартія Землі, 2000)

На сьогоднішній день інтенсивне забруднення навколишнього середовища перевищує можливості природи до самоочищення, зменшення озонового шару атмосфери Землі, парниковий ефект призводить до глобальної зміни клімату, тотальна залежність населення від агрохолдингів (які активно використовують хімічні добрива та пестициди) викликає низку захворювань, надмірна експлуатація природних ресурсів (вирубка лісів, виснаження земель, лов риби...) призводить до їх виснаження і вичерпання недостатність природних ресурсів для забезпечення зростаючих потреб населення Землі.

Настав час усвідомити, що такий напрямок руху цивілізації є хибним, ми маємо змінити свої дії, аби зберегти та примножити те, що маємо. Найефективнішим рішенням зазначених проблем є система сталого розвитку, яка задовольнить потреби теперішніх поколінь без шкоди для середовища нашого існування, а в майбутньому і поліпшить умови та забезпечить якісні та безпечні умови для задоволення своїх потреб наступним поколінням.

Пермакультурні ферми є основою сталого сільського господарства, адже це здорова система, що забезпечує наші потреби в продуктах харчування, при цьому працює в гармонії з природними процесами з мінімальними витратами праці і без шкоди для довкілля.

Об'єкт дослідження : сталий розвиток громади.

Предмет дослідження: Пермакультурне господарство як елемент сталого розвитку громади

Мета дослідження: Підвищення рівня харчової безпеки, забезпечення стійкого здорового харчування, покращення стану довкілля, шляхом облаштування 7 га в межах с.Рудня Коростишівської громади.

Структура роботи. Курсова робота складається з вступу, двох розділів, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи –23 сторінки,. Робота містить 1 таблицю. Список використаних джерел включає 16 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ПЕРМАКУЛЬТУРНЕ ГОСПОДАРСТВО, ШЛЯХ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯК ЕЛЕМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

1.1. Науково-теоретичне обґрунтування проблеми

Пермакультура - це підхід до проектування сталих систем і система ведення сільського господарства, що працює в гармонії з природними процесами, з мінімальними витратами праці і без шкоди для довкілля.

Основне завдання пермакультури — створення сталої саморегульованої екосистеми (город, поле, сад, ділянка, парк, тощо), яка повністю забезпечує власні потреби і переробляє всі свої відходи. У пермакультурній системі різні види рослин і живих організмів працюють в симбіозі, тобто взаємозв'язку, доповнюючи один одного.

Пермакультура дає нам ряд практичних рішень, щоб зробити цей світ кращим. Її принципи найчастіше використовуються стосовно методів вирощування овочів і фруктів, але також можуть бути використані у всіх сферах нашого життя.

Австралієць Девід Холмгейн сформулював дванадцять принципів пермакультури:

1. Спостереження та взаємодія

Спостерігаючи за природою, ми вчимося більш екологічно та етично ставитися до навколишнього світу, і можемо ці знання застосовувати на практиці.

2. Уловлювання та збереження енергії

На нашій планеті багато енергії. Навчитися уловлювати та зберігати її, щоб використовувати згодом, коли вона буде потрібна, є ключовим для гармонійного способу життя. Вирощування власної їжі в домашніх умовах — це прекрасний спосіб отримувати та зберігати енергію від сонця.

3. Отримання вигоди, не тільки матеріальної

Цей принцип полягає у тому, щоб контролювати, чи вартий прибуток праці, вкладеної у систему. Ми можемо отримати від природи усе, що нам необхідно. Це стосується, як отримання їжі, використовуючи органічні техніки садівництва, так і всілякі нематеріальні «врожаї», наприклад, здоров'я, відчуття щастя, задоволення та ін.

4. Саморегуляція та спостереження за реакцією

Для цього потрібно аналізувати, де ми досягли успіху, а де помилилися. Наприклад, аналізуючи та оцінюючи всі речі, які потрапляють до нас додому, ми можемо надалі приймати правильні рішення щодо їх придбання: менше купувати, використовувати повторно, переробляти, тощо.

5. Використання відновних джерел енергії замість вичерпних

Використовуючи силу сонця, вітру і води, ми можемо жити енергією свої будинки та вирощувати собі їжу. Замість того, щоб покладатися на ті види палива, які забруднюють навколишнє середовище та мають властивість вичерпуватися, ми повинні повною мірою використовувати відновлювані джерела енергії.

6. Не створювати відходи

Перехід до безвідходного способу життя означає, що ми маємо проаналізувати усе, що потрапляє до сміття та зробити так, щоб нічого було викидати. Аби цього досягнути, варто зменшити кількість товарів, які ми купуємо, здійснювати закупи розумно, повторно використовувати або переробляти по мірі можливості (компостувати чи співпрацювати з компаніями, що займаються переробкою).

7. Планувати від загального до деталей

Незалежно від мети проектування (нового городу чи нового способу життя), ми повинні спочатку поглянути на загальну картину, лише потім переходити до дрібниць. Цілісно розмірковуючи про всі сфери нашого життя, ми зможемо рухатися вперед у правильному напрямку.

8. Об'єднувати, а не розділяти

Рослини добре ростуть у різноманітних системах, так само й люди добре співпрацюють у взаємодії. Стійкість та життєздатність – це те, чого ми досягаємо разом (через співпрацю), а не те, чого можемо досягнути наодинці. Посадка змішаних культур, які добре взаємодіють між собою – це приклад того, як цей принцип працює на наших грядках.

9. Малими кроками до великих перемог

Малими системами легше керувати, ніж великими, за ними легше дбати, використовуючи місцеві ресурси. Адже кожна подорож починається з одного маленького кроку. І хоча великі зміни можуть принести великий прибуток, вони також несуть і більший ризик. Внесення невеликих, поступових змін – найкращий спосіб просунутися до стійких змін.

Це можна побачити на такому прикладі: не висаджуйте одразу город, а спробуйте маленький сад на підвіконні. Не ламайте одразу всі звички і філософію закупів, а почніть з того, щоб при кожному поході в магазин робити лише екологічно виправдані покупки.

10. Різноманітність у всіх сферах життя. Так само, як екосистеми найкраще працюють, коли наповнені великою різноманітністю рослин і тварин, так і людське суспільство найкраще функціонує, коли представлене різними людьми. Що стосується вашого саду, дому та вашого життя загалом, це гарна ідея сприяти його різноманітності та цінувати у всіх його формах.

11. Ефективне використання

Ми повинні ефективно використовувати всі ресурси, які маємо в розпорядженні. Так, на маленьких ділянках організація вертикального озеленення зовсім не вимагатиме дорогоцінних квадратних метрів, зате приноситиме величезну користь. Наприклад, виноградна лоза — і врожай, і тінь в літню спеку. А в найтемніших куточках саду, де через дефіцит сонця не можуть рости овочі, можна вирощувати гриби. Шампіньйони, як мінімум.

12. Творчо реагуйте на зміни

Зміни – неодмінна частина нашого життя, саду та городу. Змінюються сезони, врожайність рослин, змінюється наш клімат. Те, що ще «вчора»

приносило чудовий результат, уже «завтра» може бути не актуальним — не ефективним. Ми повинні вчасно і адекватно реагувати на будь-які зміни, розуміючи, що все — на краще.

Пермакультура вчить існуванню людства на планеті з обмеженими ресурсами та протистоянню економічній, екологічній, демографічній кризам, природним та соціальним катаклізмам завдяки максимальному використанню енергії Сонця та розумному плануванню... Пермакультура вчить створенню як сільськогосподарських, так і соціальних систем, що функціонують за принципами природних систем. Це можливо завдяки поєднанню екологічних принципів та системного мислення... Природні системи беруться за модель, бо це єдині відомі нам сталі системи (які можуть існувати нескінченно довго). Пермакультура чудово інтегрується та доповнює інші практики – все, що сприяє досягненню трьох етичних принципів: піклування про людину (задоволення власних потреб та повага до потреб інших), піклування про природу (захист права всіх живих істот на існування незалежно від усвідомлення їх корисності для людства) та справедливий розподіл (обмеження споживання та помірний спосіб життя для того, щоб інші люди на планеті могли жити так само [5]).

1.2. Цільова аудиторія сталого розвитку та пермакультури

Люди справляють великий вплив на екосистеми у всьому світі. Аналізуючи великі міста сьогодні, ми бачимо скупчення забруднень, транспортних засобів та багато шуму. Тому частіше спостерігають людей, які вирішили переїхати в сільські райони, шукаючи кращої якості життя.

Цей рух може призвести до проблем, якщо це не зроблено належним чином. Як і у містах, якщо за сільськими районами не піклуватися правильно, вони теж стають забруднюючим фактором середовища, а не його відновлення. Застосування різних агропромислових методів, при яких використовуються азотні добрива, пестициди та гербіциди забруднює води і

грунти, що спричинює наслідки в результаті яких страждає флора та фауна, погіршується здоров'я людей, хвороби молодіють і народжуються нездорові діти.

Пермакультура є одним із способів зміни способу життя шляхом покращення здоров'я та позитивного сприяння навколишньому середовищу. Отже, ми можемо визначити пермакультуру як спосіб життя в сільській місцевості, що дозволяє розвиватися стійким, екологічно і економічно вигідним способом. Це дозволяє спочатку повністю задовольнити всі потреби людини без необхідності використовувати природні ресурси та не забруднювати. Це новий спосіб життя, який гармонійно поєднує наукові знання про всі екосистеми та екологічну рівновагу з мудрістю первісних народів. Таким чином, можна генерувати все, що потрібно людині, на основі вдосконалення існуючих ресурсів. Крім того, можна використовувати численні існуючі ресурси та всі відходи рослин, тварин та людської діяльності, щоб мати можливість принести користь іншим частинам екосистеми.

Завдяки всім людям, які вирішили вибрати пермакультуру, можна досягти фундаментальних принципів для досягнення особливої агонії між діяльністю людини та навколишнім середовищем. За допомогою цих принципів можна розпочати процес відновлення навколишнього середовища, не впливаючи на якість життя людей.

1.3. Структура та план реалізації досягнення поставлених задач

Розпочати зміни варто зі формування розуміння проблеми та шляхів вирішення у суспільства. Важливо доносити до широких мас людей правдиву інформацію, щодо забруднень та їх впливу на наше здоров'я та якість життя. А також запропонувати практичні варіанти вирішення цих питань на прикладі діючих стійких систем, і як один з варіантів демонструвати успішні пермакультурні ферми.

Для відтворення сталого розвитку у громаді варто почати з відновлення ґрунтів, які використовувались з використанням пестицидів. Багато з цих територій втратили свою родючість через надмірне вживання хімічних речовин. Завдяки проведеній роботі та вивченню техніки в подальші роки, пермакультура змогла вийти за межі сучасних суспільств. Ми знаємо, що в різних частинах світу ми можемо спостерігати за громадами, які живуть повністю в гармонії з навколишнім середовищем, не маючи негативного впливу на нього та чудово використовуючи природні ресурси.

Важливо досягнути збільшення видового біорізноманіття, шляхом відтворення природних біоценозів, формування мікроклімату на ділянці, застосуванням змішаних посадок по типу лісосадів, залучення додатково фауни, відновлення водного балансу на ділянці, тощо

Успіх такого проекту залежить від рівня знання про особливості та властивості кожної його складової та вміння встановити зв'язки між ними таким чином, щоб підвищити ефективність їх обслуговування і, відповідно, зменшити зусилля на їх підтримку.

РОЗДІЛ 2

ГРАНТОВА ЗАЯВКА «СТВОРЕННЯ ПЕРМАКУЛЬТУРНОГО
ГОСПОДАРСТВА, ЯК ЕЛЕМЕНТУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ»

2.1. Анотація

У наш час економічне та демографічне зростання відбувається з шаленою швидкістю. Відповідно зростає й вплив людства на навколишнє середовище, а соціальна рівновага сильно дисбалансована. Зіткнувшись із надмірною експлуатацією природних ресурсів, екологічними та соціальними кризами, людство запропонувало концепцію сталого розвитку.

Сталий розвиток визначається там як розвиток, який «задовольняє потреби сьогодення без шкоди для здатності майбутніх поколінь задовольнити свої».

Створення пермакультурного господарства – це система сталого розвитку, що працює в гармонії з природними процесами з мінімальними витратами праці і без шкоди для довкілля.

Створення системи сталого розвитку це вибір, який ми робимо, і як ми розпоряджаємося своїми землями. Про уникнення знищення диких істот, отруєння ґрунту, води й атмосфери, про проектування й створення здорових систем, що забезпечували б наші потреби без руйнування планети.

Використовується комплексний підхід при створенні пермакультурного господарства для вирішення багатьох задач, так як посадки дерев у несприятливих умовах, створення мішаного лісу з фруктовими деревами, перетворення орної землі на природну систему луки з фруктовими деревами, створення різноманітної флори диких рослин, створення ландшафту з ямок на насипів на рівнині для управління мікрокліматами, а також збільшення різноманітності екосистем.

2.1.1. Актуальність проекту.

Екологічну кризу в наші дні дедалі поглиблюватись. Ні для кого не секрет, що останні десятиліття економіка та технології розвиваються коштом екології, дешевої робочої сили, а головне — розраховуватися за цей розвиток будуть наступні покоління.

Нинішня швидкість використання земних та людських ресурсів не є «стійкою» або «життєздатною», що впливатиме на навколишнє середовище та суспільство в майбутньому. Тому, збалансування економічної, соціальної та екологічної сфер таке важливе. Розвиток першої не має галопувати користуючись з ресурсів інших двох.

Сталий розвиток є універсальною ідеєю, яка може знайти застосування як міжнародні організації та уряди, так і місцевий бізнес та навіть приватні особи. Зусилля окремих людей чи підприємств можуть значно сприяти досягненню цілей сталого розвитку.

2.1.2. Діяльність в межах проекту

В будь якому пермакультурному проекті правильною стратегією є зосередження на природоорієнтованих рішеннях, що включає дії, спрямовані на захист, ефективний менеджмент і відновлення природних чи модифікованих екосистем, які відповідають на суспільні виклики в ефективний і гнучкий спосіб, водночас створюючи переваги для людей та біорізноманіття.

Перш за все варто спланувати систему організації навколишнього простору і систему ведення господарства сталого розвитку, засновані на принципах природних екосистем. Робота не проти природи, а разом із нею [3].

В межах проекту планується висадити зелену загорожу з дерев та кущів, створити лісові масиви хвойних і листяних дерев, створити гільдії рослин і ектони, зформувати валоканави і сонячні пастки, забезпечити

наявність осередків дикої природи, викопати дві водойми з заливними луками і водно-болотною екосистемою, висадити фруктово-ягідні культури, горіхові насадження і ягідні кущі, також створити овочеві грядки Розума, висадка полікультурних сидератів, внесення мікоризи та корисних бактерій, а також забезпечити умови існування для корисних комах.

Зелена загорожа з дерев та кущів та **лісові** смуги мають **універсальне** призначення і є **найважливішою** ланкою в **системі** сталого розвитку. Вони знижують **швидкість вітру** і зменшують випаровування вологи, сприяють **накопиченню** вологи за **рахунок** кращого **снігорозподілу**, зменшують поверхневий стік талих вод і зменшують **ерозійні** процеси, послаблюють дію суховіїв на врожай, пом'якшують негативні наслідки антропогенного впливу та **зміни клімату** на господарство.

Валоканави будуть ефективним засобом збереження води на ділянці а також зменшення ерозії ґрунту. Сонячні пастки формуються шляхом висадки лісових дерев з північної сторони дугою задля створення максимально комфортних і теплих умов для вирощування теплолюбних культур.

Лісові масиви хвойних і листяних дерев, осередки дикої природи, водойми з заливними луками та болотяними екосистемами слугують збільшенню біорізноманіттю, яке в свою чергу допомагає підтримувати мікроклімат, очищувати повітря, регулювати кількість шкідників, приваблює більшу кількість запилювачів.

Лісосмуги відіграють визначну роль у збереженні багатьох видів рослин та тварин, а також створюючи фітосередовище, слугуючи екокоридорами, вони дають прихисток, їжу, можливість для міграції і відповідно для виживання всього різноманіття видів.

Гільдії формуються з рослин розташування поряд яких є взаємовигідним, що може знизити навантаження на людину і підвищити врожайність.

Екотони являють собою межу між двома різними угрупованнями, де може жити більше живих організмів, що є важливими для збереження біорізноманіття.

Створити «ефект краю». Це ефект зіставлення протилежних середовищ в одній системі. Вважається, що саме там, де зустрічаються протилежності, виникає інтенсивна продуктивність. Прикладом є узбережжя. З цієї причини створити спіралі в трав'яних садах і створити хвилясту берегову лінію водойми, а не традиційні кола або овали.

Водойми в пермакультурі надзвичайно життєво важливі. Вони забезпечують нас водою для зрошення, на додаток до можливості підняття води та регулювання температури за рахунок створення мікроклімату.

Плодовоягідні культури та овочі забезпечують продовольчу безпеку. Теплі грядки Розума особливої конструкції. З їхньою допомогою вдається розробляти неродючі землі, землі після багаторічної оранки та цілину.

2.1.3. Можливість фінансування проекту з інших джерел та партнерські організації.

Для фінансового забезпечення проекту планується залучити кошти донорських партнерів, а також власні ресурси та інших фізичних та юридичних осіб які виявлять бажання, також краундфандингових майданчиках, де зацікавлені люди у розвитку такого напрямку господарств можуть підтримати частково фінансування проекту.

Партнерськими організаціями при створенні пермакультурного господарства: різні освітні заклади, органи місцевої територіальної громади.

2.2. Опис проекту.

2.2.1. Проблема, на вирішення якої спрямовано проект.

Створення пермакультурного господарства сталого розвитку вирішує фундаментальні проблеми людини. Основна задача це забезпечення добробуту сім'ї, життя в достатку без шкоди природі і з ресурсами які відновлюються, коли економічне зростання, матеріальне виробництво і споживання, а також інші види діяльності відбуваються в межах, які визначаються здатністю екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь.

2.2.2. Мета проекту

Підвищення рівня харчової безпеки, забезпечення стійкого здорового харчування, покращення стану довкілля, шляхом облаштування 7 га в межах с.Рудня Коростишівської громади.

2.2.3. Завдання проекту

1. Розробка проектної документації облаштування пермакультурного господарства
2. Розробка грантового проекту
3. Оцінити розвиток діяльності після закінчення проекту

2.2.4. Цільова аудиторія проекту

Враховуючи, що на сьогодні близько 54% населення світу мешкає у містах і урбанізація продовжує наростати, міське населення має бути найбільш зацікавленим і задіяним у подоланні екологічної кризи і досягненні сталого розвитку – як людства взагалі, так і кожного міста зокрема, і насамперед – у можливості спілкування із природою і можливість бачити

реалізовані проекти сталого розвитку, брати участь і реалізовувати подібні проекту.

Перш за все проект спрямований на екологічно свідомих людей, адже вони розуміють важливість переходу до сталого розвитку і зацікавлені у відвідуванні такої ферми. Таким проектом можуть бути зацікавлені також місцеві жителі, молодь що навчається на екологічних спеціальностях, батьки з дітьми, та інші свідомі громадяни, які зацікавлені у здоровому харчуванні, фермери традиційного методу господарювання, та органічні фермери, які розвиваються.

2.2.5. План реалізації проекту.

Таблиця 2.1.

План реалізації проекту.						
№ етапу	Назва етапу	Тривалість етапу	Завдання етапу	Детальний опису кожного із заходів / видів діяльності в межах етапу (із представленням кількісних та якісних показників)	Результати здійснення етапу	Обсяг фінансування етапу з боку МФВ (у гривнях)
1	Розробка проектної документації	1-3 місяця	Знайти не менше трьох організацій і провести тендер	1. Знайти потрібну проектну організацію 2. Сформулювати завдання і цілі проекту. 3. Створення проекту.		50 000.00 грн
2	Реалізація проекту	1 рік	Створити водойми, посів сидератів, висадка плодкових та лісових дерев	1. Земляні роботи по створення водойм, валоканалів, каналів, насипів. (80 робочих годин) 2. Посадка полікультурних сидератів , на площі 7 га. 3. Закупка саджанців потрібних рослин (500 саджанців на 1 га) 4. Висадка саджанців згідно плану. (500 саджанців на 1 га) 5. Закупка мульчі (соломи) 5 тон. 6. Мульчування і полив саджанців. 7. Внесення мікоризи та корисних мікроорганізмів.		2 000 000,00 грн
3	Розвиток діяльності після закінчення проекту		Контроль за саджанцями, полив, обробіток від хвороби, при потребі	1. Контролювати ріст саджанців 2. Полив саджанців 3. Постійний моніторинг саджанців і при необхідності обробка від хвороби		400 000,00 грн

Схожість

Цитати

Посилання

Вилучений
текст

Підміна символів

Коментарі

2.2.6. Результати реалізації проекту

Створено пермакультурну ферму, згідно з запланованим, внесено зміни в ландшафті, висаджено всі рослини, внесено природні живі поліпшувачі ґрунту, закладено осередки дикої природи та функціональні осередки.

Стабільно відбувається догляд за ділянкою який забезпечує активний ріст рослин їх зрошення, контроль росту рослинності при потребі, забезпечення функціонування овочевих грядок та відслідковування та корегування здоров'я насаджень, відбуваються регулярні посіви сидератів, а також забезпечуються пожежозахисні смуги.

Залучено перші відвідувачі, які вивчають які кроки створення пермакультурну ферми

Отримано перші врожаї з овочевих грядок Розуму.

Господарство функціонує, рослини досягли активної фази, виконують свої функції вітрозахисту та відтворення мікроклімату на ділянці

Водні показники нітратів зменшились на 80 відсотків, ґрунт структурований, його населяє велика кількість мікроорганізмів та санітарно-мікробіологічні, санітарно-гельмінтологічні і сани-тарно-ентомологічні показники епідемічної безпеки в нормі (тут треба написати типу групу яка включає черв'яків).

Ділянку приваблювати велика кількість комах, птахів, різних рептилій, ссавців, які знаходять собі тут осередок комфортного існування.

Ферма дає регуляторний здоровий врожаї фруктових горіхових ягідних та овочевих культур.

На території регулярно невеликими групами відбувається спостереження за фермою, проводяться майстер класи, навчання.

2.2.7. Інформаційний супровід проекту

Поширення інформації про хід реалізації проекту його мету та задачі, а також його результати планується проводити насамперед на сторінках ферми в соціальних мережах таких як фейсбук, тік ток, інстаграм з залученням таргетованої реклами. Велику увагу варто приділити експертам в області пермакультури і екології, здорового харчування, нутріціології, тощо. Вони є популярними серед великої кількості людей, тож інформування з їх майданчиків буде дуже ефективним.

Домовитись про висвітлення інформації щодо існування такої ферми її можливості, пропозиції та шлях становлення на сайтах та в соціальних мережах ГО таких як Пермакультура в Україні.

Для залучення та освітлення подій у громаді можна доносити дані у місцевих паперових виданнях, на дошках оголошень, запросити місцеві ЗМІ.

Варто приділити увагу таким варіантам популяризації як в телеграм та вайбер каналах.

Комунікації з цільовою аудиторією, формування інформативних текстів аудіо і відео буде здійснюватися власними зусиллями.

2.2.8. Діяльність після виконання проекту.

Після реалізації проекту потрібно постійно дбати про насадження, організувати полив рослин, захист від шкідників, постійне мульчування.

Всі успіхи освітлювати в засобах інформації, залучати волонтерів, створювати оглядові тури, та залучати людей до створення побідних проектів.

Постійно вдосконалювати навколишнє середовище, підсаджувати все нові і нові рослин для створення ще більш стійкої системи, яка буде затримувати воду, поглинати парникові гази, створювати родючість ґрунту і як наслідок більша харчова безпека сім'ї.

В подальшому всі надлишки продуктів харчування буду реалізовуватися на ринку.

ВИСНОВКИ

Сталий розвиток — це спосіб організації діяльності суспільства, за якою воно зможе існувати в довгостроковій перспективі. Він має на меті досягнення соціальної та економічної справедливості, збереження навколишнього середовища та відновлення використаних природних ресурсів.

Суть сталого розвитку полягає у визначенні життєздатних схем, що враховують та збалансовують економічні, соціальні та екологічні аспекти людської діяльності. Ухвалюючи рішення, громади, компанії та громадяни мають враховувати не лише перспективу 10-20 років, а й далеке майбутнє.

Думка, що концепція сталого розвитку стосується лише екологічної ситуації, не правильна. Ця концепція набагато ширше, ніж просто турбота про екологію. Вона зачіпає всі сфери життя: економічну, соціальну та екологічну — тобто, екології відводиться лише третина уваги.

Центральне місце в концепції займає людина сучасного та людина майбутнього. Як експлуатація ресурсів, економічний розвиток чи спрямованість інвестицій, так і освіта, охорона здоров'я, зайнятість та боротьба з голодом — за цією концепцією всі аспекти розвитку суспільства мають узгоджуватися як і з сучасними, так і з майбутніми потребами.

Сталість – не означає, що все має залишатися однаковим. Ідеться про стабільність, про збагачені ґрунти й чистішу воду, процвітаючі спільноти людей, біорізноманітне сільське господарство й соціальну справедливість, мир і достаток.

Сталий розвиток вирішує головні задачі:

- екологічну – збереження і поліпшення природного середовища;
- економічну – подальший гармонійний розвиток виробництва, продуктивних сил суспільства;

- соціальну – неухильне підвищення добробуту народів, вирівнювання рівнів їх життя, неухильне поліпшення соціальних умов та стандартів.

По суті, пермакультура – це стійкість, спосіб життя та відчуття природи, яка нас оточує, відновлення зношеності та генерування ресурсів у стійкий спосіб для реалізації людства та планети, яку ми населяємо, для взаємної вигоди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Організація Об'єднаних Націй Україна. URL: www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku.../tsili-staloho-rozvytku
2. Аранья. Пермакультурний дизайн від Араньї: крок за кроком. К.: ГС „Пермакультура в Україні”, 2016. 188 с.
3. Пермакультура в Україні. URL: <http://www.permaculture.in.ua/study/navchalni-materialy/video>
4. Сад-город на даху - тепер реальність. URL: <https://telegraf.com.ua/ekologiya/573532-sad-ogorod-na-kryishe-teper-realnost.html>
5. Серед жителів великих міст США популярності набуває міське городництво. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/miski-horody/3913516.html>
6. Не харчами єдиними... – город як терапія для американців. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/hromadskyi-horod-ssha/3884867.html>
7. Знайомство – з дизайном пермакультури. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ZPmlwxTjukI>
8. Розум В. М. Теплі грядки Розума. 2-е вид., переробл. і доп. К.: До Землі з любов'ю. Клуб органічного землеробства, 2016. 72 с.
9. Теплі грядки Розума. URL: <http://cluboz.net/shop/knigi-i-diski-sad-i-ogorod/rozum-vn-tjoplye-gryadki-rozuma>
10. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів. Офіційний сайт URL. www.menr.gov.ua
11. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2021 році. Міністерство захисту довкілля і природних ресурсів України. 514 с. URL: <https://mepr.gov.ua/files/docs/Zvit/2023/Національна%20доповідь%20про%20стан%20навколишнього%20природного%20середовища%20в%20Україні%20у%202021%20році.pdf>

12. Межжерина Я. Дика природа міст України. К., Логос, 2002. 336 с.
13. Урбаністика в Херсоні: від Піфагора до Бенксі. URL: <http://coys.com.ua/post/570>
14. Лаптев О.О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 128 с.
15. Богдан Вальд. Сталий розвиток: що це, чому це важливо та до чого тут Україна. URL: <https://ucap.io/stalyj-rozvytok-shho-cze-chomu-cze-vazhlyvo-ta-do-chogo-tut-ukrayina>
16. Текст Хартії Землі. URL: https://earthcharter.org/wp-content/assets/virtual-library2/images/uploads/echarter_ukrainian.pdf

21	https://jarch.donnu.edu.ua/article/view/10640/10549	11 джерел	0.62%
22	https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2022/zbirnik_materialiv_konferenciji_23.06.2022.pdf		0.42%
23	https://2a65d93b97.clvaw-cdnwnd.com/765c714ab02d43c1c2728939d2713cc2/200000120-6f5c96f5cc/%2065-5.pdf?ph	35 джерел	0.35%
24	https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/download/195/171	6 джерел	0.3%
25	https://vseosvita.ua/library/socialno-psihologichni-osoblivosti-trivoznosti-v-unackomu-vici-146828.html	70 джерел	0.27%
26	http://nvppp.in.ua/vip/2023/2/2_2023.pdf	6 джерел	0.25%
27	https://www.fao.org/3/ca7033uk/CA7033UK.pdf		0.25%
28	http://zerkalov.org.ua/node/29	30 джерел	0.25%
29	https://ep3.nuwm.edu.ua/28366/1/Vt1028%20%281%29.pdf	16 джерел	0.22%
30	http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/4201/%d0%94%d0%b6%d1%83%d1%81%20%d0%9a.%d0%	28 джерел	0.22%
31	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35775/1/Buryakovskiy%20I.S.%2c%20OPD-41-1.pdf	6 джерел	0.22%
32	http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4839/1/Sirenko_N.FP_Kurs_2014.pdf	8 джерел	0.22%
33	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u32/%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%8	10 джерел	0.2%
34	http://7000.kiev.ua/?s=card%2F25881	30 джерел	0.2%
35	https://ua-referat.com/?red=66579	2 джерела	0.2%
36	https://nauka.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/dysertacia_kolotylo_tr-pdfa.pdf	2 джерела	0.2%
37	http://permaculture.in.ua/35-kursy-i-seminary	4 джерела	0.2%
38	http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/15983/1/Zvit_z_NDR_2021_Volokh.pdf		0.2%
39	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/68579/1/Panchenko_bak_rob.pdf	2 джерела	0.2%
40	https://ukrainian.voanews.com/a/tramp-london-mer-superechka/3888705.html		0.2%